

Sygnatura akt VIII Ga 432/12

WYROK

WIMIENIURZECZYPOSPOLITEJPOLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:SSO Anna Budzyńska (spr.)

Sędziowie:SO Piotr Sałamaj

SR del. Robert Bury

Protokolant:sekr. sąd. Monika Ziębakowska

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2013 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. W.

przeciwko A. S.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 9 października 2012 roku, sygnatura akt XI GC 833/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala powództwo i zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.063 zł (dwa tysiące sześćdziesiąt trzy złote) tytułem kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Piotr Sałamaj SSO Anna Budzyńska SSR del. Robert Bury

UZASADNIENIE

Powód M. W. wystąpił z powództwem o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w dniu 27 października 2010 roku w sprawie prowadzonej pod sygn. akt VIII GNc 316/10 w części, to jest ponad kwotę 36.290,79 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 14.589,79 złotych od dnia 2 czerwca 2010 roku oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania. Uzasadniając żądanie pozwu wskazał, że pismem z dnia 28.03.2011 roku pozwany zawiadomił go o dokonanej korekcie deklaracji podatku od towarów i usług (dalej VAT) za miesiąc luty 2011 roku, z którego to pisma wynikało, że dokonał korekty należnego podatku VAT o kwotę 23.443 złotych. W związku z powyższym, powód poinformował Urząd Skarbowy o korekcie deklaracji VAT-7, za czerwiec 2010 r. o kwotę 23.443 zł, dokonując jednocześnie korekty naliczonego podatku VAT. W ocenie powoda - po dokonaniu powyższych korekt podatku VAT przez strony oraz dokonaniu czterech wpłat na poczet należności stwierdzonej fakturą VAT nr (...), objętej tytułem wykonawczym, jego zobowiązanie względem pozwanego z tytułu należności głównej na dzień 18.11.2011 r. wynosiło 14.589,79 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 2 czerwca 2010 roku. Według obliczeń powoda - z tytułu odsetek za

nieterminowe regulowanie należności wynikającej z faktury Vat nr (...) powinien – mając na uwadze powyższą korektę, zmniejszającą należność o kwotę 23.443 zł oraz dokonane wpłaty - winien zapłacić pozwanemu kwotę 16.291 złotych. Dodatkowo powód zobowiązany został w tytule egzekucyjnym do zapłaty pozwanemu wierzycielowi kwoty 5404 zł tytułem kosztów procesu. Łącznie należność zobowiązanie powoda z opisanego na wstępie tytułu wykonawczego wynosi 36.290,79 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 2.06.2010 r., jest więc niższa niż zaległość wskazywana przez pozwanego we wniosku egzekucyjnym 29 marca 2012 roku

W odpowiedzi na pozew pozwany A. S. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu, zarzucając błędną wykładnię przepisy ustawy z dnia 11 września 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz.U.2011.177.1054 j.t. ze zm.). Wskazał, że przepis art. 89a ust. 1 tej ustawy dopuszcza możliwość skorygowania podatku należnego, co też pozwany uczynił informując powoda, ale nie pozwala podatku umorzyć - do czego sprowadzają się twierdzenia powoda. Co więcej, art. 89a ust. 4 ustawy o Vat zobowiązuje do zapłaty podatku VAT, gdy należność zostanie następnie w jakiegokolwiek formie uregulowana. Pozwany odprowadzał więc podatek od towarów i usług od spłacanych przez powoda należności. W jego ocenie powód bezpodstawnie pomniejszył wierzytelność określoną w tytule wykonawczym o podatek należny, a w konsekwencji błędnie określił wysokość swojego zadłużenia względem pozwanego.

Wyrokiem z dnia 9 października 2012 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 października 2010 roku, sygn. akt VIII GNc 316/10 wydanego przez Referendarza Sądowego w Sądzie Okręgowym w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczym, w części, to jest ponad kwotę 36.290,79 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 14.590,16 złotych od dnia 2 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty i zasądził na rzecz powoda od pozwanego zwrot kosztów procesu w kwocie 3.280 złotych.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd I instancji stwierdził, że pozwany sprzedał powodowi konstrukcje stalowe i z tego tytułu wystawił fakturę Vat nr (...) na kwotę 144.570 złotych brutto z terminem płatności określonym na dzień 1.06.2010 roku. Wobec nie uregulowania należności z powyższej faktury, pozwany wystąpił na drogę sądową i w dniu 27.10.2010 r., uzyskał tytuł egzekucyjny, nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydany przez Sąd Okręgowy w Szczecinie, w sprawie o sygn. akt VIII GNc 316/10, na kwotę 144.570 zł wraz z odsetkami liczonymi od dnia 2.06.2010 r. oraz kosztami postępowania w kwocie 5.404 zł. Tytuł egzekucyjny opatrzony został klauzulą wykonalności w dniu 24.11.2010 roku.

W marcu 2012 roku pozwany wszczął przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne. Egzekucję prowadzi Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin - Centrum w Szczecinie K. K. pod sygn. akt komorniczych (...). We wniosku egzekucyjnym pozwany wierzyciel domagał się wyegzekwowania od powoda kwoty 45.982,40 zł - tytułem należności głównej, odsetek ustawowych liczonych do dnia 29.03.2012 r., które wynoszą 10.923,65 zł, dalszych odsetek liczonych od dnia 30.03.2012 r. oraz kosztów postępowania egzekucyjnego.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 23.10.2010 r. powód przelał na konto pozwanego kwotę 4.570 zł, w dniach 1.12.2010 r. i 18.01.2012 r. kwoty po 5 000 złotych. Pismem z dnia 28.03.2011 r., pozwany zawiadomił powoda o korekcie deklaracji VAT za luty 2011 roku. Na dzień 25.03.2011 roku pozwany określał zobowiązania powoda z tytułu należności za fakturę Vat (...) na kwotę 130.000 złotych brutto, w tym 23.442,62 złotych tytułem podatku Vat liczonego w stawce 22 %. Pozwany dokonane przez powoda wpłaty w wysokości 14.570 zł, zaliczył na poczet, należności głównej.

W ocenie Sądu Rejonowego -z uwagi na dokonaną korektę oraz wpłaty powoda, na dzień 25.03.2012 r. zobowiązanie powoda wobec pozwanego wynosiło 106.557 złotych i była to należność netto. W związku z korektą podatku VAT dokonaną przez pozwanego, powód również dokonał stosownych korekt. Pismem z dnia 15.04.2011 roku poinformował Urząd Skarbowy o korekcie deklaracji VAT-7, za miesiąc czerwiec 2010 r. o kwotę 23.443 złotych.

Zgodnie z ustaleniami Sądu I instancji w dniach 20 i 29 maja, 17 sierpnia i 18 listopada 2011 roku powód dokonał na rzecz pozwanego wpłat w łącznej kwocie 112.200 złotych tytułem zapłaty należności z faktury VAT nr (...). Dokonywane wpłaty powód rachował jako należności netto, z uwagi na zwrot podatku VAT pozwanemu. Na dzień 18.11.2011

r. zobowiązanie powoda na rzecz pozwanego z tytułu należności głównej wynosiło 14.589,79 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 2.06.2010 roku. Z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie należności wynikające z faktury Vat (...), powód powinien zapłacić 16.291 złotych.

Sąd I instancji wyliczenie należności głównej i odsetek przedstawił w tabeli stanowiącej integralną część uzasadnienia, z której wynika, że do zapłaty na rzecz pozwanego pozostała wskazywana przez powoda kwota 14.589,79 złotych tytułem należności głównej i kwota 16.297 złotych tytułem odsetek oraz kwota 5.404 złotych tytułem kosztów procesu w sprawie prowadzonej pod sygn. VIII GNc 316/10. Zdaniem Sądu I instancji powyższe wyliczenia prowadzą do wniosku, że łącznie należności pozwanego wierzyciela z tytułu egzekucyjnego wynoszą 36.290,79 złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty 14.589,79 zł liczonymi od dnia 2.06.2010 roku. Pozwany wezwany do dobrowolnego ograniczenia egzekucji - odmówił.

Sąd I instancji uznał powództwo za zasadne w całości. Za bezsporne uznał fakt istnienia tytułu egzekucyjnego oraz fakt wszczęcia postępowania egzekucyjnego z wniosku pozwanego. Zdaniem Sądu Instancji spór dotyczył tego, czy pozwany może egzekwować należność brutto, skoro obie strony złożyły w Urzędach Skarbowych korekty deklaracji podatku od towarów i usług na kwotę 23.443 złotych oraz sposobu zaliczenia przez pozwanego wpłat dokonanych przez powoda. W ocenie Sądu z pisma o korekcie deklaracji Vat wynika jednoznacznie, że pozwany zaliczył kwoty wpłacane przez powoda na poczet należności głównej.

Sąd I instancji z faktu, że powód w ślad za informacją pozwanego o korekcie deklaracji Vat, złożył korektę własnej deklaracji Vat na kwotę 23.443 złotych, wyprowadził wniosek, że należność Urzędu Skarbowego została zaspokojona z tej faktury przez powoda jego korektą podatku VAT. Konsekwencją tego jest – w ocenie Sądu Rejonowego - faktyczne zmniejszenie należności pozwanego o kwotę rozliczonego podatku od towarów i usług. Pomimo, że na rzecz powoda została zasądzona kwota brutto, to zdaniem Sądu I instancji nigdy podatek od towarów i usług nie stanowił jego należności, a tylko zobowiązanie wobec Skarbu Państwa. Na skutek obu korekt należność Skarbu Państwa z tej faktury została rozliczona z udziałem powoda. Na pozwanym nie spoczywa, więc żaden obowiązek podatkowy z tytułu tej transakcji, a w konsekwencji nie przysługuje mu roszczenie o zapłatę podatku od towarów i usług. W efekcie przedstawionego rozliczenia oraz wpłat powoda, jego zobowiązanie wobec pozwanego na dzień 25.03.2011 roku wynosiło 106.557 złotych.

Sąd orzekający w pierwszej instancji wskazał, że z obliczenia kwoty korekty podatku Vat wynika, iż powód zaliczył wpłaty pozwanego na poczet należności głównej, a zgodnie z zasadami naliczania nie może tej samej wpłaty raz zaliczyć na poczet należności głównej, a następnie dowolnie zmieniać decyzji i zaliczać inaczej.

Sąd Rejonowy dokonując wykładni art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. wskazał, że przepis ten stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po jego powstaniu zaszły zdarzenia, prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania, lub wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. Sąd I instancji wywiódł, iż w oparciu o regulacje materialnoprawne w literaturze rozróżnia się zdarzenia zależne od woli stron, którym dla przykładu jest spełnienie świadczenia, oraz niezależne od woli stron, takie jak między innymi przedawnienie roszczenia, czy niemożność świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie odpowiada (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1993 r., III CZP 141/93, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 1974 r., III CZP 44/74).

W ocenie Sądu Rejonowego - z uwagi na rzeczywiste spełnienie części świadczenia, na które opiewał tytuł wykonawczy, w tym w części poprzez korekty Vat dokonane przez obie strony, zobowiązanie powoda nie może być w dalszym ciągu egzekwowane w zakresie wskazanym we wniosku egzekucyjnym.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd pierwszej instancji oparł o treść art. 98 k.p.c. Kosztami tymi obciążył pozwanego mając na uwadze, że w całości uległ ze swoim stanowiskiem.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez błędne i pozbawione podstawy prawnej przyjęcie, że strony swymi publicznoprawnymi oświadczeniami w postaci korekt do podatku od towarów i usług, jakie złożyły przed organem podatkowym, zmieniły swe stosunki cywilnoprawne określone tytułem wykonawczym, czyli prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 27.10.2010, oznaczonym sygn. VIII GNc 316/10 Sądu Okręgowego w Szczecinie, VIII Wydziału Gospodarczego, zaopatrzonym w klauzulę wykonalności z dnia 24.11.2010 roku, w ten sposób, że wierzytelność pozwanego wobec powoda zmniejszyły o kwotę 23.443 złotych,

2. naruszenie art. 1 i 2 k.p.c. oraz 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. przez pozbawienie pozwanego możliwości zaspokojenia swej całej wierzytelności określonej tytułem wykonawczym w drodze egzekucji w skutek zwolnienia bez podstawy prawnej stron z powinności podatkowej od towarów i usług z tytułu transakcji cywilnoprawnej, jaka je łączy.

Podnosząc powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania za drugą instancję wraz z wynagrodzeniami pełnomocnika za obie instancje.

Uzasadniając zarzuty apelacji pozwany wskazał, iż brak jest podstaw do przyjęcia, że dokonanie przez pozwanego wierzyciela korekty deklaracji podatku Vat skutkowało wygaśnięciem zobowiązania w części dotyczącej tego podatku. Korekta podatku od towarów i usług dokonana przez strony nie miała – zdaniem skarżącego - wpływu na ich zobowiązania cywilnoprawne. Apelujący zarzucił, że Sąd Rejonowy w ogóle nie rozważył norm prawnych zawartych w przepisach art. 89a i 89b ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz.U.2011.177.1054 j.t. ze zm., dalej ustawa o Vat). Zgodnie z ich brzmieniem podatnik będący wierzycielem, może po spełnieniu pewnych warunków skorygować podatek należny z tytułu dostawy lub świadczonych usług w przypadku wierzytelności, których nieściągalność została i została uwiarygodniona w sposób w przepisie tym określony, natomiast podatnik, będący dłużnikiem, jeżeli jego wierzyciel skorzystał z ulgi na złe długi jest zobowiązany do odpowiedniego pomniejszenia podatku naliczonego podlegającego odliczeniu lub w przypadku jego braku, do odpowiedniego powiększenia kwoty podatku należnego, o kwotę podatku wynikającą z nieuregulowanych faktur. W przypadku spłaty zadłużenia po skorzystaniu z tej instytucji wierzyciel, ma obowiązek zwiększyć swój podatek należny, a dłużnik ma prawo zwiększyć swój podatek naliczony. Sąd I instancji w ogóle nie wziął pod uwagę, że pozwany odprowadził podatek od uiszczonych przez powoda części wierzytelności. Dlatego też nie można uznać za zasadne, że korekta wyczerpuje przesłanki określone w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.. Nadto zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy zwolnił pozwanego i powoda z należności podatkowych, do czego nie był zobowiązany i wobec tego naruszył art. 1 k.p.c. i art. 2 k.p.c.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 31 stycznia 2013 roku powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W jego ocenie zarzut naruszenia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. jest chybiony, gdyż w sprawie wypełnione zostały wymogi wynikające z tego przepisu. W ocenie powoda korekta dokonana przez pozwanego skutkowałą zmianą zobowiązania, z uwagi na fakt otrzymania przez pozwanego części tego zobowiązania w postaci zwrotu Vat. Zdaniem powoda - z chwilą odprowadzenia uiszczenia należności powstaje na nowo obowiązek odprowadzenia podatku. Rozliczenia pomiędzy stronami powinny odbywać się w kwotach netto, a nie w kwotach brutto. Natomiast od każdej wpłaty pozwany odprowadza podatek Vat, który następnie powód odzyskuje w ramach podatku naliczonego.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się uzasadniona.

Sąd I instancji przeprowadził w sposób prawidłowy postępowanie dowodowe i na podstawie jego wyników poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne. Ustalenia te Sąd odwoławczy przyjmuje za własne, nie znajdując potrzeby ponownego ich szczegółowego przedstawiania. Nie oznacza to jednak aprobaty dla ocen dokonanych przez Sąd I instancji w zakresie znaczenia prawnego dokonanych przez strony korekt podatku VAT – należnego i naliczonego. Kwestie te zostaną szczegółowo omówione w dalszych wywodach.

Uwzględnienie apelacji wynika z odmiennej oceny materialnoprawnej ustalonego stanu faktycznego.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd Rejonowy co do zasady dokonał prawidłowej wykładni art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., nie można jednak podzielić stanowiska Sądu I instancji, iż przepis ten znajduje zastosowanie w rozpoznawanej sprawie.

Wstępnie należy wskazać, że powództwo przeciwegzekucyjne jest środkiem merytorycznej obrony dłużnika przed egzekucją, obowiązkiem procesowym powoda jest udowodnienie, że tytuł wykonawczy nie odpowiada istniejącemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Podkreślić należy także, że powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie może prowadzić do ponownego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem sądowym, jego celem jest bowiem pozbawienie wykonalności – w całości lub w części tytułu wykonawczego, a nie podważenie treści orzeczenia sądowego zaopatrzonego klauzulą wykonalności. Istnienie roszczenia stwierdzonego orzeczeniem sądowym może być rozpatrywane tylko na podstawie zdarzeń, które nastąpiły po jego wydaniu, nie może być więc oparte na zdarzeniach sprzed wydania tytułu.

Obrona dłużnika żądającego pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może więc w żaden sposób naruszać powagi rzeczy osądzonej oraz skutków wynikających ze stanu sprawy zawisłej (E. Wengerek, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, Wydawnictwo Zrzeszenia Prawników Polskich Warszawa 2009, s. 337). W toku tego postępowania przedmiotem badania sądu jest ustalenie, czy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Zakresem orzekania nie jest objęte badanie stosunku cywilnego, który łączył strony i który był podstawą wydania tytułu egzekucyjnego.

Przedmiotem badania jest zatem zakres, w jakim jest dopuszczalne prowadzenie egzekucji na podstawie wydanego tytułu wykonawczego, bowiem jest on ograniczony prawem podmiotowym dłużnika wynikającym z prawa materialnego. Dopuszczalne granice tego ograniczenia wyznaczają podstawy powództwa opozycyjnego (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2011 roku, V CSK 199/10).

Podstawą powództwa z powołanego przez powoda jako podstawa prawna powództwa przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zgodnie z treścią tego przepisu mogą być tego rodzaju zdarzenia, które zaszły po powstaniu tytułu egzekucyjnego i spowodowały wygaśnięcie zobowiązania dłużnika lub niemożność jego egzekwowania. W doktrynie i literaturze do zdarzeń powodujących wygaśnięcie zobowiązania zalicza się w szczególności: wykonanie zobowiązania przez dłużnika, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia, do grupy zdarzeń związanych z niemożliwością egzekwowania zobowiązania należą: przedawnienie roszczenia, rozłożenie świadczenia obciążającego dłużnika na raty, prolongata spełnienia świadczenia udzielona dłużnikowi przez wierzyciela, skorzystanie przez dłużnika z zarzutu zatrzymania. Skuteczność żądania w trybie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. uzależniona jest więc od wykazania przez stronę powodową nieistnienia – w całości lub w części obowiązku objętego tytułem wykonawczym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 31 marca 2010 roku, I ACa 49/10).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy należy wskazać, że powód stoi na stanowisku, iż okolicznością, prowadzącą do pozbawienia wskazanego w pozwie tytułu wykonawczego wykonalności jest fakt, że pozwany dokonał korekty podatku od towarów i usług o kwotę 23.443 złotych, o czym zawiadomił go pismem z dnia 28 marca 2011 roku. Odnosząc się do powyższej kwestii należy wskazać, że uprawnienie wierzyciela do dokonania korekty podatku od towarów i usług w przypadku nieściągalnych wierzytelności zostało uregulowane w art. 89a ustawy z dnia 11 września 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz.U.2011.177.1054 j.t. ze zm., dalej ustawa o Vat). Skorzystanie z wyżej wymienionej instytucji (nazywanej również „ulgą na złe długi”) polega na obniżeniu przez podatnika – wierzyciela podatku należnego o kwoty, które odpowiadają podatkowi należnemu od wierzytelności opisanej jako nieściągalna (art. 89a ust. 1 ustawy o Vat). Po stronie podatnika dłużnika powstaje wówczas obowiązek dokonania korekty podatku naliczonego (art. 89 b ust. 1 ustawy o Vat). Korekta podatku należnego nie jest ostateczna. Z art. 89a ust. 4 wynika, że jeżeli podatnik – sprzedawca (wierzyciel) otrzyma należność, która wcześniej została odpisana jako nieściągalna i względem której została dokonana korekta podatku w ramach ulgi na złe długi, wówczas ma on obowiązek odpowiednio zwiększyć podatek należny. Obowiązek rozliczenia skorygowanego wcześniej podatku

– w razie otrzymania należności – powstaje w rozliczeniu za okres, w którym należność ta została uregulowana. W sposób odwrotny uregulowano w art. 89 b ust. 4 ustawy o Vat skutki prawne uiszczenia przez podatnika – nabywcę (dłużnika) części należności po odpisaniu przez sprzedawcę należności jako nieściągalnych. Podatnik ma prawo do zwiększenia kwoty podatku naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym należność uregulowano, o kwotę podatku naliczonego, której korekta została wcześniej dokonana. W przypadku częściowego uregulowania należności podatek naliczony powinien zostać zwiększony w odniesieniu do tej części. Nadto należy wskazać, że zgodnie z art. 89a ust. 2 pkt 6 ustawy o Vat obowiązek zawiadomienia dłużnika przez wierzyciela o odpisaniu wierzytelności jako nieściągalnych jest wymogiem formalnym skorzystania z instytucji ulgi za złe długi.

W ocenie Sądu Okręgowego - powyższe oznacza, że w rozumieniu przepisów art. 89a i 89b ustawy o Vat nie można mówić o wygaśnięciu w stosunku do podatnika – wierzyciela (w niniejszej sprawie pozwanego) zobowiązania wobec Skarbu Państwa.

Podkreślić należy, że powód prezentował w sprawie różne oceny skutków dokonanej przez strony korekty podatku VAT - przed Sądem I instancji stanął na stanowisku, że korekta podatku od towarów i usług należnego dokonana przez pozwanego i podatku od towarów i usług naliczonego – dokonana przez powoda prowadzi do wygaśnięcia zobowiązania, natomiast w postępowaniu przed sądem odwoławczym wskazywał, że korekty dokonane przez każdą ze stron doprowadziły do zmiany zobowiązania istniejącego między stronami a wynikającego z tytułu wykonawczego.

Stanowisko powoda, iż powyższa korekta skutkowałą wygaśnięciem w tej części zobowiązania powoda zostało podzielone przez Sąd I instancji. W ocenie Sądu Okręgowego korekta podatku od towarów i usług (należnego i naliczonego) nie może być jednak uznana za zdarzenie w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania. Ocena ta nie uwzględnia przedstawionej wyżej wykładni norm prawa podatkowego, wynikającego z ustawy o podatku od towarów i usług.

Do zdarzeń w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. należy zaliczyć – jak wskazano wcześniej - zdarzenia, z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań albo które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu egzekucyjnego. Należy w tym miejscu przypomnieć, że skuteczne skorzystanie z instytucji ulgi na złe długi nie prowadzi do wygaśnięcia zobowiązania wynikającego z tytułu egzekucyjnego. Instytucja ta wywołuje skutki w sferze prawa administracyjnego (podatkowego). Skorzystanie z jej dobrodziejstwa dla podatnika wierzyciela nie jest zdarzeniem, które wywoływałoby skutki na gruncie cywilnoprawnym. Nie jest to również zdarzenie, jak wskazywał powód na rozprawie, które prowadziłyby do zmiany treści zobowiązania stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądowym. Stosownie do art. 365 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. W świetle tego przepisu moc wiążąca, w którą wyposażone jest prawomocne orzeczenie wydane w postępowaniu cywilnym, dotyczy stron postępowania oraz sądu, który orzeczenie to wydał, a ponadto innych sądów oraz innych organów państwowych i organów administracji publicznej.

W konsekwencji powyższych rozważań zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy uznać za nieuzasadniony. W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie naruszył reguły swobodnej oceny dowodów, dokonał natomiast wadliwej oceny materialnoprawnej ustalonego w sprawie stanu faktycznego, niezasadnie uznając, że w sprawie spełnione zostały przesłanki z w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Chybione są natomiast zarzuty skarżącego dotyczące naruszenia art. 1 k.p.c. i art. 2 k.p.c., albowiem w niniejszym postępowaniu Sąd instancji nie orzekał – jak zdaje się twierdzić skarżący - o kwestiach zastrzeżonych dla organów podatkowych czy administracyjnych.

Uznając, że zgromadzony w sprawie materiał dowody nie pozwala na przyjęcie, iż w sprawie spełnione zostały przesłanki z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. - Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo. Zmiana rozstrzygnięcia skutkowałą również zmianą rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Z uwagi na fakt, że powództwo zostało oddalone w całości, na powodzie jako stronie przegrywającej ciąży obowiązek ich poniesienia. Koszty, które poniósł pozwany w postępowaniu przed sądem

I instancji to wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 2.400 złotych ustalone na podstawie § 6 pkt 5 i § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2002.163.1349 ze zm) oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych.

Ponieważ powód przegrał sprawę w postępowaniu apelacyjnym w całości, zgodnie z art. 98 k.p.c. zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu celowych kosztów procesu, obejmujących wynagrodzenie radcy prawnego, w kwocie 1.200 złotych ustalone na podstawie § 6 pkt 5 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie opłat oraz uiszczoną opłatę od apelacji - w kwocie 863 złotych.

SSO Piotr Sałamaj SSO Anna Budzyńska SSR (del.) Robert Bury